

www.foaia.hu

foaia@foaia.hu

www.facebook.com/foaiaromaneasca

100 de forinți

FONDAT ÎN 1951

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

ANUL LXVII NR. 20

Vineri,
19
MAI
2017

9 771418 834006

17020

Absolvente distinse
cu „Placheta Bălcescu”
2017

(Pagina 7)

Doliu în folclorul
din Bihor: A murit
Florica Duma

(Pagina 8)

Ziua Europei,
sărbătorită
la Julia

(Pagina 12)

Calendar ortodox

22 mai, luni, Sf. Mc. Vasilisc și Marcel; Sf. Părinți de la Sinodul al II-lea Ecumenic; Sf. Mc. Sofia, doctorița
 23 mai, marți, Sf. Cuv. Mihail Mărt., Ep. Sinadei; Sf. Maria lui Cleopa
 24 mai, miercuri, Odovania praznicului Învierii Domnului; Sf. Cuv. Simeon; Sf. Mc. Serapion; Sf. Mc. Marciana
25 mai, joi, (+) Înălțarea Domnului (Ispasul); Ziua Eroilor
 26 mai, vineri, Sf. Ap. Carp și Alfeu, din cei 70; Sf. Mc. Averchie și Elena (Dezlegare la pește)
 27 mai, sâmbătă, Sf. Mc. Iuliu Veteranul; Sf. Sfințiți Mc. Terapont și Eladie; Sf. Mc. Alipie; Sf. Ioan Rusul
 28 mai, duminică, Sf. Sfințiți Mc. Eutihie, Ep. Melitinei; Sf. Cuv. Nichita Mărt., Ep. Calcedonului; Sf. Sfințiți Mc. Eutihie. Duminica a VII-a după Paști (a Sf. Părinți de la Sinodul I Ecumenic)

Întâlnire „Marț Sara” la Catedrala din Seghedin

În săptămâna 22–26 mai, Catedrala de Română a Universității din Seghedin îl va avea ca oaspete, în programul ERASMUS, pe profesorul *Leonte Ivanov*, de la Universitatea din Iași. Leonte Ivanov este etnic lipovean, un reprezentant important al comunității lipovenilor din România, conducător al Departamentului de susținere și promovare a culturii, istoriei și religiei rușilor staroveri (lipoveni).

Conducerea Catedrei de Română organizează o întâlnire cu distinsul profesor în ziua de 23 mai, de la ora 17, în cadrul Clubului Marț Sara. Subiectul principal al întrevederi va fi cunoașterea trecutului și prezentului lipovenilor din România, prin intermediul unui lipovean dedicat neamului din care se trage.

Leonte Ivanov s-a născut în 1961, în Manolea, Suceava. Este profesor universitar, istoric literar, traducător din limba rusă. Are doctorat în științe umaniste cu lucrarea *Ipoteze ale străinului în literatura română (1840–1945)*, *Imaginea rusului și a Rusiei* (2003).

Ziua Naționalității Române la Chitighaz

Autogovernarea Românească din Chitighaz organizează în ziua de sâmbătă, 27 mai, o Zi dedicată naționalității române din localitate. Programul se va desfășura în piața centrală a satului și va începe în orele dimineții cu un concurs de gătit, după care, de la ora 13.00 vor evolua pe scenă următorii: Elevii școlii și grădiniței române din Chitighaz, Ansamblul Folcloric Tradițional „Bujorul”, Clubul Pensionarilor „Márki Sándor”, Asociația Româno-Maghiară din Chitighaz, Școala de Artă „Kaláris”, Gheorghe Gros și Doina Bihorului, Corul Centrului Cultural din județul Timiș, Company Band din Lipova. Ziua Românilor se va încheia pe la ora 18.30, cu un bal alături de *Ioan László* din Vârșand. În cursul zilei, la Casa de Cultură va putea fi vizionată expoziția profesoarei pensionare *Maria Sarca Zombai* cu titlul „Din trecutul naționalității române” și expoziția de desene a elevilor Școlii Române din Chitighaz. Între orele 13.00 și 19.00 vor fi și programe pentru cei mai mici: ateliere creative, tobogan, tatuaj, machiaj, tragere cu arcul, înghețată.

Poza săptămânii

Toți suntem câștigători...

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

ANNO

Calendarul Nostru 1989

La inițiativa Bibliotecii de bază române din Julia a pornit largă mișcare de lectură care pentru tineretul școlar și pentru profesorii de limbă și literatură română a devenit o adevărată acțiune atractivă. Ca finală a acestor mișcări – concursul de citire expresivă „Dimitrie Cantemir” și cel literar „Ai carte, ai parte” în cursul verii se organizează din doi în doi ani tradiționala *Tabără a cireșarilor*. Conform tradițiilor anilor precedenți, la această tabără se întrunesc participanții cei mai buni, câștigătorii celor două întreceri desfășurate anual”, evocă publicația *Calendarul Nostru* din 1989. „Pentru cei 43 de locatari ai taberei, scopul primordial fusese însușirea și îmbogățirea lexicului, vocabularului, a cunoștințelor de limbă, stărnirea interesului pentru a citi cât mai mult românește.”

Stimați cititori, acest colț de pagină îl vom dedica în cursul acestui an amintirilor, vremurilor trecute. La evocarea acestora ne vom folosi de „Calendarele” vechi pe care le avem în arhiva redacției noastre. Fiți alături de noi în această călătorie în timp!

Pe copertă: Absolvente ale Liceului „N. Bălcescu” distinse cu Placheta „Bălcescu”
 Foto: Eva Șimon

Doamnele au vreme...

O carte cu povestirile româncelor din Ungaria la începutul secolului XXI

La Festivalul Internațional de Carte de la Budapesta, din luna aprilie, a fost lansat un volum deosebit, apărut la Editura Universității de Vest din Timișoara, care cuprinde povestirile a șapte românce din Ungaria (Eva Sava, Ana Petrușan, Floare Cozma, Florica Godja, Florica Santău, Maria Pilan, Vioara Oroian). Ascultătoarele acestor povești au fost cercetătoarele Otilia Hedeșan, Mihaela Bucin, Corina Popa, Monica Vlad, Oana Florea, Nicoleta Mușat, Florentina Leucuția, din România și Ungaria, care au realizat volumul „Doamnele au vreme...

– Povestirile româncelor din Ungaria la începutul secolului XXI”. Cartea a intrat în lista de top 10 care merită citită în luna mai, întocmită de site-ul bookaholic.ro. Cititorii din România vor putea cunoaște această carte pe 28 mai, la Bookfest din București. Cele două coordonatoare ale volumului, prof. univ. dr. Otilia Hedeșan de la Universitatea de Vest din Timișoara și prof. univ. dr. Mihaela Bucin de la Universitatea din Seghedin ne vor convinge mai jos de ce aceste povești, aceste amintiri sunt adevărate tezaure ale comunității românești din Ungaria.

– Care sunt argumentele dumneavoastră pentru editarea acestui volum?, am întrebat-o pe doamna Hedeșan.

– Cele mai multe înregistrări din povestirile femeilor care sunt prezente în acest volum au fost făcute cu zece ani în urmă, în cadrul unui proiect finanțat de Ministerul Afacerilor Externe al României. Dar publicarea acestor texte nu a fost niciodată o obligație contractuală. Argumentul principal al revenirii la informațiile respective îl reprezintă credința mea și a colegelor mele că în aceste texte se regăsesc probe de limbă extrem de importante pentru felul în care se vorbea românește în satele locuite de români în Ungaria la începutul acestui secol, în primul an de după anul 2000, iar în al doilea rând, faptul că aceste femei, care nu au fost niciodată cele mai importante personalități ale satelor lor, vedeau cu foarte mare claritate cum se petrec lucrurile în satele lor, în lume, în familiile lor. Iar povestirile acestea sunt o probă despre felul în care poate fi înțeleasă viața de către niște oameni, de către niște femei, care au trăit în această comunitate. Acestea nu sunt obligații pe care le bifez față de o instituție, ci le bifez față de tine însuși, care dacă ai fost într-un loc, ai cunoscut niște oameni, ți-au încredințat niște povestiri. La un moment dat, când constăți că povestirile acelea au o semnificație, asumi să le transmiți mai departe, să le pui într-o carte, pentru ca ele să rămână și să marcheze momentul respectiv. Deci, dacă doriți să răspund direct la întrebare, argumentul este unul personal și unul de grup. Cred că am datoria să fac aceste lucruri, o datorie față de această comunitate în ansamblul său, față de aceste femei, care mi-au povestit și față de toți cei care m-au ajutat să fac aceste lucruri.

– Ne explicați titlul volumului?

– Da. E un titlu pe care l-am discutat foarte aprins între noi și în continuare directoarea editurii continuă să creadă că nu e un titlu foarte bun, pentru că da, realmente poate fi luat în răspăr. Ce este asta?! „Doamnele au vreme”, într-o epocă a feminismului în care doamnele sunt persoane active și mai mult decât atât, persoanele implicate în scrierea acestui volum sunt persoane extrem de dinamice și foarte active. E o întâmplare de la începutul anului 2006, când am făcut primele înregistrări la Micherechi, în casa doamnei Eva Sava, sora doamnei învățătoare Maria Martin, mătușa Emiliei Martin. Ea povestea extrem de interesant despre bunicul său, care între 1914 și 1920 a fost în America. Și la un moment dat, Emilia a întrerupt-o și a spus ceva de genul „extraordinar, dar mie nu mi-ai povestit niciodată despre acest lucru...”. Și atunci doamna Sava, Vuța, cum i se spune la Micherechi, s-a uitat la ea senină și a zis: „Tu vii la Micherechi întotdeauna grăbită, dar doamna are vreme”. Și am fost extrem de marcată de fraza respectivă, pentru că evident nu aveam vreme, evident mă grăbeam, dar pentru faptul că femeia aceea avea sentimentul acesta, era un semn că totul este în ordine. Ea nu avea nici o clipă sentimentul că eu aș vrea ca ea să termine repede de povestit. Am căzut cu toate de acord că, punând un asemenea titlu, vorbim despre tihnă, despre libertate, despre opțiunea de a spune anumite lucruri nu pentru că trebuie ci pentru că se ivește ocazia de a-ți face plăcere să vorbești cu cineva. Asta ține de ideea aceasta de vreme. Avem în al doilea rând povestea aceasta cu doamnele. Da, sigur este o formă de a multiplica fraza Vuței de la „doamna are vreme”.

În ultimii mulți ani, de când fac cercetări de teren, n-am putut să nu constat cum încet, încet, studentele mele și doctorandele mele, care inițial le spuneau femeilor din sat nană, sau uină, sau mătușă, etc, au început să le spună tanti, și de la un moment încoace au început să le spună doamne. Doamne nu sunt doar cercetătoarele. Doamnele care și-au făcut vreme să povestească sunt și cele șapte povestitoare ale noastre, femeile din Micherechi, Chitighaz, Otlaca-Pustă și Bătania, ale căror amintiri sunt teaurizate în această carte.

– Dumneavoastră cu colegile ați venit din Timișoara la niște femei simple de la sat, din provincie, care, poate, nu au scos piciorul din sat toată viața lor. Cum ați fost primite? Cu ce dileme v-ați confruntat în timpul cercetărilor?

– Noi nu venim dintr-o zonă foarte îndepărtată de cea în care am lucrat, de aceea, cel puțin prin felul nostru de a înțelege lucrurile, de a reacționa, suntem extrem de apropiate de această comunitate. De exemplu, am lucrat și în Bătania. Eu personal sunt originară dintr-o localitate care are hotar cu Bătania. Știu din copilăria mică, că bunicii mei își reglau ceasul când mergeau să prășească după clopotele bisericii din Bătania. Cum să nu înțeleg o asemenea comunitate? O parte dintre oamenii care povestesc despre Primul război mondial, de exemplu, au avut o viață într-o perioadă în care bunicii mei au făcut același război, în aceleași regimente, pentru că de fapt de la Pecica până în aceste sate este o distanță de câțiva kilometri, astfel încât, oamenii cu care am discutat trăiesc într-o cultură extrem de apropiată cu cea din copilăria pe care am trăit-o eu în România. Aproximarea de această comunitate, după părerea mea și a colegelor mele, este mai mare decât ceea ce ne desparte. Iar exercițiul pe care noi l-am făcut în permanență a fost unul de apropiere și nu de distanțare. De altminteri, și interlocutoarele au făcut ele însele un exercițiu sistematic de apropiere de noi. Din această cauză, vestirile transcrise nu sunt atât de pline de regionalisme cum suntem învățați din paginile foarte bune pe care le teaurizează în colecție colegile mele etnografe din Ungaria. Aceasta pentru că interlocutoarele noastre au făcut acest exercițiu de a vorbi pe cât se poate de literar, ceea ce nu înseamnă că vorbesc limba literară, dar cât mai literar pentru a se apropia de noi. Eu cred că a fost un exercițiu de apropiere care vine din două direcții. Dinspre noi către satele acestea, respectiv

(Continuare în pagina a 9-a)

27 Mai 2017, Ziua Mondială de Evanghelizare

Un eveniment evanghelistic global

Creștinii din întreaga lume se pregătesc pentru cel mai mare eveniment evanghelistic al anului „Global Outreach Day” sau „Ziua Mondială de Evanghelizare”. Viziunea Zilei Mondiale de Evanghelizare este aceea ca fiecare credincios să vestească Evanghelia în ultima sâmbătă din luna mai, în fiecare an. Milioane de credincioși din întreaga lume vestesc Evanghelia în acea zi.

Ziua Mondială de Evanghelizare este un catalizator pentru un stil de viață evanghelistic. Obiectivul este ca fiecare credincios să ajungă la cel puțin o persoană cu Evanghelia în acea zi. Când a fost întrebat cine e succesorul său, Billy Graham, a declarat unei adunări mari: „Voi toți”. Putem să ajungem la lumea noastră doar dacă fiecare credincios ia măsuri.

Imaginați-vă o zi în care fiecare credincios este activ și transmite Evanghelia. Ce impact ar face într-o lume pierdută! Ziua Mondială de

Evanghelizare provoacă toți credincioșii obișnuiți să vestească Evanghelia în acea zi. Există o singură persoană importantă pe care dorim să o mobilizăm: Tu!

Multe biserici și organizații misionare lucrează împreună pentru a ajunge la oamenii din lumea noastră, dar în această zi specială accentul nu este pe nici o biserică sau misiune – este pe Evanghelia lui Isus Cristos! Ziua Mondială de Evanghelizare este un catalizator util pentru a mobiliza biserica pentru evanghelizare.

Întregul trup al lui Hristos în acțiune este răspunsul principal pentru o lume pierdută. Zeci de biserici locale, din zeci de orașe și sate din România, se pregătesc pentru acest eveniment, coordonat de organizația creștină „Cristos pentru Toți”.

Fii parte din acest eveniment mondial!

Samy Tuțac & Echipa de organizare din România

„Confesiuni religioase”, la Muzeul Țării Crișurilor din Oradea

Botez penticostal în Maramureș

Rugăciune la slujba de duminică la protestanți

Instituția muzeală orădeană găzduiește, din 16 mai, o expoziție de anvergură pe tema cultelor religioase din România. Evenimentul a fost inclus în calendarul ediției a XXI-a a Zilelor Muzeului Țării Crișurilor, care se desfășoară în perioada 16–22 mai 2017. Imaginile fac parte din proiectul „Confesiuni religioase”, semnat de fotograful Remus Țiplea.

„Confesiuni religioase” este un proiect de duranță, început în 2011 dintr-o pură întâmplare: Remus Țiplea vizita împreună cu un prieten-fotograf o mănăstire la care se făcea pelerinaj. A realizat câteva cadre și i-a plăcut ce a ieșit. Așa s-a lăsat prins mai apoi între rugăciunile a șase confesiuni religioase: ortodocși, catolici, penticostali, martori ai lui Iehova, adventiști, protestanți.

Fotografii negreștane a reușit să pătrundă acolo unde e greu să ajungi: în camera lor secretă. Timp de șase ani a documentat cu perseverență evenimentele importante din viața acestor comunități: nașterea, botezul, nunta, înmormântarea, sărbătorile însemnate.

„Confesiuni religioase” este un proiect epic prin dimensiuni, care configurează echidistant portretul social și moral al celor mai importante comunități ecleziastice din România de astăzi.

Expoziția este organizată de Muzeul Țării Crișurilor, Consiliul Județean Bihor, și Episcopia Romano-Catolică Oradea, în parteneriat cu Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Bihor, Direcția Județeană pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național Bihor și mondoroma.ro.

30 de zile de Rugăciune pentru Lumea Musulmană 2017

Dragi prieteni ai rugăciunii,

Anul trecut am estimat că aproape un milion de creștini din toată lumea au folosit Ghidul 30 de Zile de Rugăciune ca să mijlocească pentru musulmani în perioada Ramadanului. Inițiativa ghidului de rugăciune a fost ideea unui grup restrâns de oameni, care au simțit că Dumnezeu îi provoacă să privească lumea musulmană din perspectiva unui Tată iubitor. Suntem extrem de încurajați de feedback-ul participanților din întreaga lume la acest proiect, care ne-au împărtășit cum rugăciunile din timpul celor 30 de zile le-a schimbat percepția față de lumea musulmană și i-a ajutat să aibă un comportament față de musulmani care să reflecte inima lui Hristos.

Într-o perioadă în care grupările islamice extremiste sunt subiectul știrilor internaționale, este greu să menții o perspectivă clară asupra

musulmanilor. Prin urmare, am decis să dedicăm această ediție unui subiect familiar fiecăruia dintre noi: **familia**.

În această ediție, scopul nostru este să ne rugăm pentru viața de familie. Familia este mediul în care majoritatea dintre noi învață, pentru prima dată, ce este credința. Familia pune baza valorilor noastre și ne influențează mai mult decât ne putem imagina. Sperăm că veți afla faptul că diferite culturi musulmane au tradiții familiale diferite și veți observa punctele comune pe care le aveți cu familiile musulmane, iar acestea vă vor ajuta să împărtășiți mesajul minunat din 1 Ioan 3: „Vedeți ce dragoste ne-a arătat Tatăl: să ne numim copii ai lui Dumnezeu!”

Vă mulțumim pentru rugăciuni,

Echipa Știri Creștine în colaborare cu Frontiers România

Ziua Europei a fost sărbătorită la Jula prin cultură românească

Consulatul General al României la Jula, în parteneriat cu Consiliul Județean Bihor, Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” din Arad și Liceul românesc „Nicolae Bălcescu” din Jula, au organizat în ziua de 11 mai o frumoasă manifestare dedicată Zilei Europei. Evenimentul a avut loc la Centrul Cultural Românesc din orașul Jula și a cuprins o conferință urmată de un program cultural, susținut de ansambluri din Ungaria și România. Oaspeții au putut admira, în holul centrului cultural, expoziția de obiecte tradiționale și port popular ale Centrului Cultural Bihor, care a pus la dispoziția publicului și un stand de oferte turistice ale unor obiective din România.

Manifestarea a fost deschisă de Corul de elevi al Liceului și școlii generale „N. Bălcescu” și a Corului „Pro Musica” din Jula, care au intonat imnurile de stat ale României și Ungariei, dar și Imnul Europei. În cuvântul de deschidere, consulul general al României la Jula, *Florin Vasiloni*, a subliniat tripla semnificație a zilei de 9 mai, și anume amintirea proclamării independenței de stat a României în anul 1877; încheierea celui de-al Doilea război mondial și Ziua Europei. Domnul consul general a transmis și un mesaj de încurajare pentru profesorii și elevii de la școlile din Ungaria în care se învață limba română, și tuturor românilor din Ungaria, pentru că educația primită în școală și în familie sunt condiții esențiale în menținerea identității naționale, culturale, lingvistice și religioase a românilor, oriunde ar trăi ei în lume. La conferință au mai luat cuvântul doamna *Maria Gurzău Czeglédi*, directoarea Liceului românesc din Jula, *Emilian Pavel*, deputat român în Parlamentul European, *Ioan Mang*, vicepreședintele Consiliului Județean Bihor, prof. univ. dr. *Marius Grec* de la Universitatea „Vasile Goldiș” din Arad și prof. univ. dr. *Mariana Nagy*, din partea Universității „Aurel Vlaicu” Arad. În încheierea conferinței a adresat un cuvânt de apreciere organizatorilor Preasfințitul Părinte Episcop *Siluan*, vorbind și depe rădăcinile creștine ale Europei și rolul pe care l-a avut și trebuie să-l aibă creștinismul în Uniunea Europeană.

(Mai multe imagini în pag. a 12-a)

Partea a doua a manifestării a cuprins un bogat program cultural artistic, susținut de tineri ai Școlii generale și liceului julan și de alți invitați din comunitatea românească din Ungaria și din România. Elevii claselor 1-4 au prezentat o frumoasă scenetă despre legenda curcubeului și a culorilor, iar grupul de dansatori ai școlii generale, instruiți de profesorul *Ioan Nedrău*, au pus în scenă o impresionantă coregrafie de dans popular, o fantezie muzicală, care a încântat publicul prin profesionalismul de care au dat dovadă. A fost prezentată și piesa de teatru „Comedia nu există” de Dumitru Solomon și pusă în scenă cu mult talent și implicare de Trupa de teatru amator a Liceului „Nicolae Bălcescu”. Programul serii a continuat cu dansuri și muzică populară interpretate de către Păstrătorii de Tradiții din Aletea și de Ansamblul Profesionist „Crișana” din Oradea, care a adus în fața publicului nestemate ale folclorului din județele Bihor și Banat. Ansamblul bihorean a fost însoțit la Jula de mai mulți cântăreți de muzică populară, în frunte cu renumiții interpreți *Felicia* și *Simona Costin*, *Cornel Borza*. Manifestarea s-a încheiat cu o recepție oferită tuturor invitaților din partea Consulatului General al României la Jula.

A.B.

Otlăcanii au dus tradițiile noastre în Banat

La invitația Consiliului Județean Caraș Severin, membrii Asociației Culturale Române „Mihai Purdi” din Otlaca-Pustă au participat cu o expoziție tradițională la „Sărbătoarea muzeelor satelor” de la Caraș-Severin. Evenimentul ajuns anul acesta la cea de-a 8-a ediție a încadrat și un stand de țesături și produse tradiționale ale românilor din Ungaria, din colecția etnografică a românilor din Otlaca-Pustă. La această întâlnire au participat 11 exponanți din România și de peste hotare, din Serbia, Bulgaria, Ungaria și Ucraina. Am avut parte să vedem lucruri deosebite și obiecte vechi de sute de ani. Noi am participat cu veșminte, obiecte tradiționale și icoane vechi de la parohia din Otlaca-Pustă. Delegația românilor din Otlaca a fost însoțită de doamna primar *Elvira Ardelean*. La întoarcerea spre casă am poposit și pe la Cascada Bigăr, unicat în Europa.

Eva Bocsor Karancsi

Hramul bisericii ortodoxe din Otlaca-Pustă

Biserica Ortodoxă Română din Otlaca-Pustă, cu hramul „Înălțarea Domnului”, va sărbători joi, 25 mai, Înălțarea la cer, ultimul eveniment din activitatea pământească a Domnului nostru Iisus Hristos. Slujba arhierescă, oficiată de Preasfințitul Părinte Siluan, Episcopul românilor din Ungaria, Preasfințitul Părinte Palsie Lugojanul, Episcop-vicar la Arhiepiscopia Timișoarei și un sobor de preoți și diaconi, va începe la ora 10.00. Răspunsurile la Sfânta Liturghie vor fi date de corul teologic al Arhiepiscopiei Timișoare. Programul liturgic va fi urmat de vizitarea expoziției de icoane a Asociației Culturale Române „Mihai Purdi” și a muzeului de costume populare, obiecte tradiționale și bisericești, la casa parohială din localitate.

Ziua poeziei creștine în limba română, ediția a IV-a

Catedra de Limba și Literatura Română a Universității „Juhász Gyula” din Seghedin în colaborare cu Școala Gimnazială din Avram Iancu, județul Bihor, România, organizează sâmbătă, 27 mai, cea de-a patra ediție a „Zilei poeziei creștine în limba română”. Primele ediții au fost organizate în anii anteriori la Seghedin și Micherechi, iar anul acesta evenimentul va avea loc în localitatea Avram Iancu, în România. La această acțiune, inspirată de faptul că în ambele țări se țin ore de religie care au menirea să contribuie la formarea personalității copiilor și, implicit, la dezvoltarea calitativă a societății, sunt așteptați să participe elevi din școlile generale, începând cu clasa a II-a, precum și elevi de la liceu din România și din Ungaria.

De ce toți câinii dau din coadă

Într-un orășel îndepărtat trăia un om foarte bogat. El avea un câine și o pisică, ce erau animalele sale credincioase și de ajutor.

Câinele era deja bătrân, după ce o viață întreagă își slujise stăpânul, acum nu mai avea dinți și nu se mai putea lupta, dar era un foarte bun ghid pentru pisică, aceasta fiind puternică și sprintară.

Într-o zi, bărbatul a decis să trimită cele două animale în orașul în care trăia fiica sa, pentru a-i duce acesteia un cadou. El pregătise un inel foarte frumos și scump pe care câinele și pisica urmau să îl transporte în siguranță la fiica bogătașului.

În drumul lor, cele două animale credincioase aveau de trecut un râu foarte mare și învolburat. Câinele s-a oferit să țină el inelul cât timp trec pe malul celălalt și în acel moment a început o dispută între cei doi.

„Tu nici măcar nu știi să înoți”, a spus câinele. „Eu sunt mai puternic și pot avea grijă de inel.” Pisica a refuzat să îi dea inelul, însă câinele a amenințat-o că o va mușca și în cele din urmă aceasta a cedat.

Chiar înainte de a ajunge pe malul opus, câinele a scăpat inelul în apă. Oricât l-au căutat cei doi, n-au mai reușit să găsească bijuteria prețioasă.

Atunci, câinele și pisica au decis să se întoarcă spre casa stăpânului lor. Înainte să ajungă, îngrozit de frică, câinele a rupt-o la fugă tocmai pentru a nu mai da ochii cu stăpânul său. Și dus a fost!

Pisica s-a întors singură acasă și când stăpânul său a văzut-o că s-a întors atât de repede și fără partenerul său de drum a fost uimit. Biata pisică era și ea înspăimântată, însă a reușit să îi povestească bărbatului cele întâmplate.

Când a auzit această poveste, stăpânul s-a înfuriat foarte rău și a ordonat ca toți oamenii săi să caute câinele, iar acesta să fie pedepsit urmând să îi fie tăiată coada.

Bogătașul a mai ordonat ca toți câinii din lume să ia parte la căutări și chiar atunci când un câine se întâlnește cu un alt câine să îl întrebe: „Tu ești câinele bătrân care a pierdut inelul prețios? Dacă ești tu, atunci coada îți va fi tăiată!” Imediat câinele își arata dinții și dădea din coadă, pentru a dovedi că nu este el vinovatul.

De atunci, pisicilor le este frică de apă și toți câinii dau din coadă.

Jocul alfabetului cu mingea

Cu ajutorul acestui joc preșcolarii pot învăța mai ușor alfabetul. Pentru ca jocul să fie mai captivant și antrenant se va folosi încă de la început o minge, în jurul căreia se va desfășura toată activitatea. Regulile jocului sunt simple, însă jocul poate fi adaptat și în funcție de vârsta copilului.

- Persoana adultă spune o literă și copilul răspunde cu un cuvânt care începe cu litera spusă de acesta.
 - După ce copilul spune cuvântul cu litera spusă, adultul aruncă mingea către copil. Micuțul prinde mingea și spune o nouă literă.
 - Când adultul răspunde cu un cuvânt, copilul aruncă mingea înapoi către partenerul său mai mare de joc.
 - Pentru ca jocul să fie mai provocator pentru cel mic se poate decide la început că un cuvânt nu se poate repeta sau nicio literă nu se poate repeta până nu sunt folosite toate literele alfabetului.
 - Pentru a face jocul mai amuzant, puteți să stabiliți încă de la început alte reguli speciale, în funcție și de vârsta copilului.
 - Acestea pot contribui la dezvoltarea vocabularului copilului.
- În loc de o literă, se rostește un cuvânt la care partenerul de joc trebuie să găsească o rimă.

Adultul spune un cuvânt, iar copilul va răspunde cu un antonim al cuvântului.

Persoana adultă va spune o literă, iar copilul va spune un cuvânt care începe cu litera care urmează după cea rostită de partenerul de joc.

10 ghicitori grele

Dacă îți plac ghicitorile, în mod cert nu te ferești nici de cele al căror răspuns nu este chiar ușor. Citește cu atenție ghicitorile și răspunde corect!

1. Ce se leagă cu gura
Și nu se dezleagă cu mâna?
2. În pădure naște,
În pădure crește,
Vine-acasă și horește.
3. Arunci sus, îi alb
Pică jos, îi galben.
4. La cap pieptene,
La trup pepene,
La coadă secere,
La picioare rășchitoare.
5. Nu-l întrebi
Și îți răspunde
Cauți în jur
Și nu știi unde.
6. Am o găină pestriță
Și la coadă ferfeniță.
7. Are foi și nu e pom,
Îți vorbește ca un om
Și cu cât o îndrăgești
Tot mai mult o folosești.
8. Ce-i mai înalt decât calul
Și mai mic decât porcul?
9. Am o trăsură mare,
La vale fuge tare,
La șes înnebunește
La deal găfăiește.
10. Două fete-mi poartă salbă
Una-i neagră, altă-i albă.
Ne-ncetat se tot alungă
Și nu pot să se ajungă.

1. Vorba, 2. Fluierul, 3. Oul, 4. Cocosul, 5. Ecol, 6. Mătura, 7. Cartea, 8. Șaua, 9. Trenul, 10. Ziua și noaptea

Răspunsuri:

Absolvente distinse cu „Placheta Bălcescu” 2017

Liceul „Nicolae Bălcescu” din Iula acordă la fiecare sfârșit de an școlar, pe lângă premiile școlare, și diferite distincții pentru absolvenții clasei a XII-a, în semn de recunoaștere pentru meritele deosebite la învățătură. Printre aceste premii se numără și „Placheta Bălcescu”, cea mai înaltă distincție a liceului.

Anul acesta, posesoarele „Plachetei Bălcescu” au fost trei absolvente, *Ecaterina Martin*, *Estera Hegedűs* și *Estera Gherman*, care ne vor povesti în ce măsură a contribuit liceul românesc în formarea conduitei lor, dar și despre următorii pași pe care urmează să-i facă în viitor.

Ecaterina Martin:

– Sunt eleva acestei școli încă din clasa întâi a școlii generale. Și tatăl meu a făcut liceul tot aici. Eu am două surori, Estera fostă elevă a liceului acesta, a devenit economist. Mezina familiei este în clasa a X-a și tot în această instituție învață. Deci, am avut o strânsă legătură cu școala aceasta din cauza celor sus amintite. Mi-a plăcut foarte mult să învăț aici. Am avut profesori și colegi de clasă prietenoși și buni. Am primit foarte mult ajutor de la profesori, de la fosta noastră dirigintă, *Elena Olteanu*, pe care din păcate am pierdut-o anul trecut, de la domnul diriginte *Gheorghe Gábor*, care ne-a „adoptat” după decesul doamnei Olteanu, dar și de la colegii mei de clasă. Am fost membra echipei de dans. Am luat parte la diferite concursuri și programe culturale. Cred că toate lucrurile acestea au contribuit la dezvoltarea personalității mele, m-au format pentru a putea merge mai departe.

Doar câteva zile ne mai despart de finalul anilor de liceu. M-am pregătit pentru bacalaureat de la începutul anilor de liceu, sper ca bacalaureatul să-l trec cu bine. Pe lângă examenele de nivel mediu, din biologie și chimie voi da examen de nivel superior, fiindcă aș vrea să devin medic.

Sunt foarte bucuroasă că mi-a fost încredințată „Placheta Bălcescu”. Premiul acesta înseamnă pentru mine aprecierea eforturilor mele depuse patru ani de zile. Pe lângă învățătura din toate zilele, m-am străduit să fac și pentru școală tot ceea ce am putut și ce am crezut că este bine pentru comunitatea noastră.

După ce o să termin cu bacul mi-am planificat în vară un examen la limba engleză la nivel superior, dar de ani de zile învăț și limba spaniolă. În vara aceasta aș vrea să-mi pun la punct și cunoștințele de limba spaniolă, iar pe lângă toate acestea voi petrece mult timp cu prietenii și voi face excursii cu familia.

Estera Hegedűs:

– Odată cu serbarea de sfârșit de an și cu examenele de bacalaureat am încheiat o perioadă din viața mea. Mă cuprind sentimente deosebite, în primul rând pentru că pe viitor mă așteaptă o nouă viață la Budapesta, unde doresc să-mi continui studiile, și în al doilea rând, pentru că trebuie să las în urmă lucruri și persoane dragi mie. O să-mi lipsească tare mult prietenii și mediul de aici. Am multe mulțumiri față de instituția în care am învățat, în care m-am format și care mi-a ajutat să devin ceea ce sunt și tot atâtea mulțumiri pentru profesorii și colegii mei. Desigur, în toți anii de liceu am avut și dezamăgiri, zile fericite și mai puțin fericite, câteodată abia așteptam să ajung la școală, altădată îmi doream mai puțin, dar o să încerc să-mi aduc aminte doar de zilele frumoase și de lucrurile bune, care au fost bineînțeles mai multe decât cele rele.

Patru examene de bac le-am trecut până acum, la română, matematică, maghiară și istorie, și eu așa simt că toate au reușit bine. Până în momentul acesta, mai am doar examenul de bac la fizică și apoi gata. Deocamdată. Până la examenele la oral din iunie.

Sunt foarte bucuroasă că am fost distinsă cu „Placheta Bălcescu” și că am fost apreciată pentru rezultatele mele la învățătură și pentru activitățile la care am participat. Le mulțumesc și pe această cale tuturor profesorilor mei pentru ajutorul și încurajările primite.

Estera Gherman:

– Pentru mine personal, acești patru ani de liceu au contribuit la formarea caracterului meu și m-au învățat ce înseamnă să devii om. Am înțeles că este de mare valoare să fii cinstit și să devii o persoană care este dispusă să ajute pe cei din jur. Trebuie să fii recunoscătoare doamnei dirigintă, *Stella Nicula Machhour* pentru cuprinderea și sprijinul acordat în perioada aceasta, deoarece ea m-a ajutat foarte mult. Mă bucur pentru faptul că am reușit să am relații bune, atât cu colegii din liceu, cât și cu profesorii, care întotdeauna au încercat să ne împărtășească știința lor în cea mai bună măsură. Examenele de bacalaureat nu au fost ușoare, dar cred că m-am descurcat destul de bine. Au fost subiecte frumoase atât la română cât și la maghiară, sper că iau note bune. Aș dori să-mi continui studiile la Facultatea Creștină „Partium” din Oradea, unde doresc să învăț economie, finanțe. Pe viitor vreau să lucrez la o firmă unde aș putea conduce partea de administrație a economiei sau la o bancă, dar până atunci o să mai mult de învățat.

Mă simt foarte onorată și binecuvântată pentru că sunt una din acei elevi, care au primit această înaltă distincție școlară, „Placheta Bălcescu”. Pentru mine acest premiu înseamnă că școala mea mă apreciază pentru toată munca depusă în cei patru ani de liceu și pentru toate cele la care am

reușit să îmi aduc și eu contribuția. După bacalaureat va lua sfârșit perioada cea mai grea din viața de liceu și voi intra în vacanță. În vara aceasta doresc să lucrez undeva la Iula pentru a câștiga ceva bănuți cu care să mă pregătesc de facultate. Apoi aș vrea să reușesc să fac și o călătorie în Italia pentru că îmi place mult limba italiană și foarte mult îmi doresc să mă apuc să o studiez pe viitor.

Anca Becan

Absolvenții Liceului „Nicolae Bălcescu” premiați cu „Placheta Bălcescu” și Premiul „Pro Discipulis”

Florica Duma a plecat să cânte îngerilor

Cunoscuta interpretă de muzică populară Florica Duma a părăsit scena vieții în ziua de 9 mai. A trăit 70 de ani. Cântăreața suferea de o boală necruțătoare, fusese internată, în stare gravă, la sfârșitul lunii aprilie, iar în ultimele zile nu a mai putut comunica cu nimeni. Slujba de înmormântare a avut loc pe 11 mai. Prin moartea Floricăi

Duma, buchetul de „flori” al Bihorului a devenit mai sărac cu o floare. La fel ca celelalte Florici din Bihor (Florica Zaha, Florica Ungur și Florica Bradu), și Florica Duma este cunoscută și mult iubită și în comunitatea românilor din Ungaria, pentru care a cântat de multe ori la baluri, la petreceri, la spectacole din Jula, Micherechi sau Chitighaz.

Niciunde în România nu a existat un asemenea „eveniment” muzical: într-un singur județ – Bihorul – au trăit patru cântărețe de muzică populară, iubite, frumoase, respectate deopotrivă și care au avut toate același prenume: Florica! Florica Ungur, Florica Zaha, Florica Duma, Florica Bradu. De pe acum, două dintre aceste Florici ale Bihorului nu mai sunt... Prima care a plecat să cânte în ceruri a fost Florica Ungur, moartă în anul 2011. Iar acum ne-a părăsit și Florica Duma. Niciodată renumitul cântec „Bate vânt de la Oradea” nu va mai fi cântat de cele patru Flori ale Bihorului cu atâta patos și suflet cum numai ele știau.

„Am adus în cântecele mele pe toți oamenii satului...”

Florica Duma a devenit cunoscută prin faptul că a transformat chiuitul în artă. S-a născut în 9 decembrie 1946, în cătunul Cărnzel, județul Bihor. A început să cânte de la vârsta de 9 ani, într-un borcan, care-i amplifica vocea răscolitoare și a ajuns, peste ani, să lase în urmă un repertoriu muzical de neegalat. În anii 1980, a terminat Facultatea de Științe Economice la Universitatea din Timișoara. Apoi a profesat ca economist și s-a stabilit în Oradea, dar nu a rupt niciodată legătură cu zona natală.

„Am adus în cântecele mele pe toți oamenii satului: pe primar, pădurar, notar, jandarm și chiar pe șoferul de pe rată, care ne ducea la școală la ora 5 dimineață”, declara artista în urmă cu câțiva ani, potrivit oradeaindirect.ro.

Interviu pentru revista românilor din Ungaria

În primăvara anului 1992, după un spectacol la Jula, Florica Duma a acordat un interviu și săptămânalului „Noi”, cum se numea atunci revista românilor din Ungaria. Acolo ea declara: „Cu cântecul trăiesc și pentru cântec, iar pe la dumneavoastră vin cu cel mai mare drag. Am mai fost eu pe aici, mă simt apropiată de oamenii din zona aceasta. Îi iubesc foarte mult și aștept întotdeauna să mă reîntorc. Aș vrea să cânt pentru ei zece nopți și zece zile... M-am simțit foarte fericită cu oamenii din aceste părți și i-am simțit alături de mine.” („Noi”, 17 aprilie 1992, pag. 11)

Mai avea multe de cântat...

Florica Duma a fost o femeie frumoasă și plină de energie care a cunoscut iubirea și dezamăgirile, iar apoi și-a transpus trăirile pe muzică. Cea mai cunoscută și apreciată melodie din repertoriul Floricăi Duma este „Lică Sămădău”, inspirată de nuvela Moara cu noroc, scrisă de Ioan Slavici, însă lista comorilor folclorice descoperite de „pirpiliu” (porecla dată chiar de tatăl său) cuprinde zeci de melodii înregistrate pe vinil și mai nou pe suport digital printre care: Descunună-mă părinte, Bate tare pintenii, Tulai Doamne, Todorut, Fetele din Lăzăreni, Doina lui Lucaci, etc.

Apropiatii spun că Florica Duma avea încă multe de spus și mai ales de cântat în muzică populară. În urmă cu un an și jumătate și-a lansat ultimul album, iar toamna trecută începuse să pregătească un altul, de doine.

Dumnezeu s-o odihnească în pace! **E.Ș.**

În imagini: Florica Duma, împreună cu un grup de credincioși din Oradea, conduși de preotul ortodox Vasile Sabău, după ce au vizitat bisericile ortodoxe din Jula, Micherechi, Otlaca-Pustă, Săcal și Apateu, au fost oaspeții doamnei Maria Marc din Jula, în campingul său de la poalele Cetății din Jula. De la întâlnirea prietenească nu a putut să lipsească nici cântecul românesc din Bihor. Atunci nu credeam că o auzim pentru ultima oară cântând...

(Urmare din pag. a 3-a)

Doamnele au vreme...

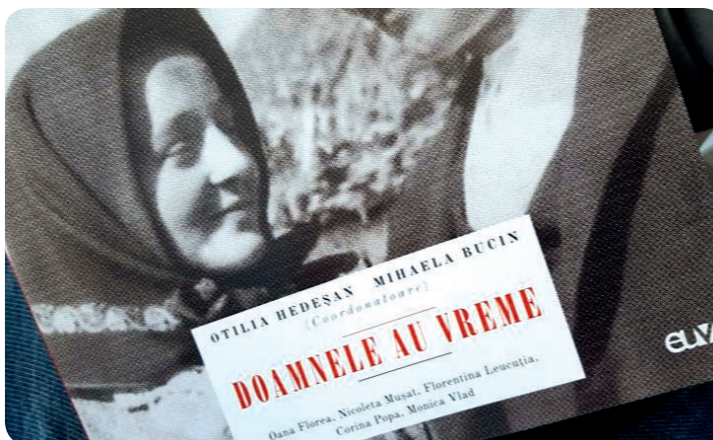
— Doamnele din carte sunt 14 — 7 au povestit și 7 au înregistrat. A fost o muncă, care s-a întins pe parcursul unui deceniu, ne mărturisește profesoara Mihaela Bucin din Seghedin. În cazul meu, 20 de ani am cercetat într-o familie din Chitighaz, dar am participat și la celelalte de la Pustă, de la Micherechi... Subiectul meu pe care l-am dezvoltat în carte este despre familia Santău, despre familia lui Chicin din Chitighaz. Mi-am petrecut o bună parte a vieții în această familie. Aveam nici 30 de ani, când am ajuns la Chitighaz și mi-a câștigat încrederea din primele zile Florica Santău. Ea era proaspătă directoare a Școlii bilingve din Chitighaz. E greu să fii străin într-un loc și e greu să găsești oameni cu care te poți înțelege din primele clipe. Nu mi-a fost greu să mă împrietenesc cu Florica Santău, pentru că a fost deschisă, sinceră și primitoare cu mine, și la scurtă vreme m-a chemat în casa ei. Acolo i-am cunoscut părinții, i-am cunoscut frații, am început să înțeleg ce înseamnă o comunitate minoritară din Ungaria. Am înțeles ce înseamnă să fii român în niște condiții deosebite de ceea ce am trăit eu. Apoi am observat că nu doar Florica cea tânără, Micuța sau Floricuța este o foarte bună povestitoare, și cum să nu fie când foarte bine știm că este una dintre cele mai bune profesoare de română din Ungaria, dar și mama ei a fost o bună povestitoare. Întâi am ascultat cu gura căscată poveștile lui nană Florica. Apoi am aflat că și Lucia Borza a înregistrat multe dintre lucrurile pe care apoi le-a publicat în această familie. Am aflat apoi că înainte de Floricuța și înainte de nană Florică, tot o bună povestitoare a fost și soacra, tot Florica, de la care Lucia Borza a înregistrat mult material. Povestirile nanei Florica sunt de multe tipuri, sunt bine închegate și se cunoaște că le-a spus de multe ori. Probabil că mai întâi și le-a spus sie însăși, apoi le-a povestit copiilor, apoi acelor folcloriști sau etnologi ca noi, care au venit să o întrebe și să o asculte. Povestirile acestea pe care eu le-am scris în carte erau deja scrise în memoria ei, eu numai le-am înregistrat. Au fost niște zile și niște ani foarte instructivi pentru mine, a fost ca o ucenicie. Nu am să uit niciodată târnațul familiei Santău, unde aveam deja locuri fixe fiecare, unde o ascultam pe cea mai bună povestitoare dintre noi, dar care era întreruptă întotdeauna, când de soțul său, bace Gheorghe și el foarte bun povestitor, ori de Floricuța, sau chiar de o vecină care mai venea între timp. Mai multe zeci de ore de material am adunat, pentru lucrarea mea de doctorat în primul rând. De la sfârșitul anilor 1990 am început înregistrarea și până în anul 2006, când am revenit la familia Santău pentru a asculta povestiri, nu am avut nici o fotografie. Nană Florica nu m-a lăsat să fotografiez și nu m-a lăsat nici să copiez vreo fotografie, dintr-un fel de sentiment care pentru noi este destul de greu de înțeles: din cauza faptului că minoritarul român din Ungaria a fost dintotdeauna obișnuit să-și ducă viața în mod smerit, în mod retras, și nu a vrut niciodată să iasă în față cu ceea ce știe el sau cu ceea ce spune el. De multe ori mi-a spus propoziția: „să nu ne pui în ușag”, „da să nu spui numile”, „da să nu spui cine ți-o zis”... De poză

— Pe coperta acestui volum figurează o fotografie alb-negru, a soților Florica și Gheorghe Santău...

— Da, este o fotografie pe care am putea, cred eu, să o intitulăm „dragostea”, pentru că acești tineri din Chitighaz, pozați, am înțeles, la un bălci, la bălciul care se organiza la Chitighaz întotdeauna în luna iunie, cândva după Rusalii, sătenii își făceau fotografiile. Deci s-au fotografiat și ei acolo, și chiar că poza asta este atâta de reușită încât și redactorul cărții, cel care a redactat întregul volum, a spus că pe copertă doar această poză trebuie să fie.

— După cum spuneți, și nană Florica s-a stins din viață anul trecut. Ce sfaturi ați păstrat din povestirile ei?

nici nu a putut fi vorba. Nu m-a lăsat să fac acest lucru nici în 2006, când am vizitat-o din nou pe nană Florica. Am stat din nou pe frumoasa terasă a casei fiicei sale. Mulți lipseau de la întâlnire, pentru că soțul său s-a dus, a decedat și fiul cel mare, mai apoi s-a dus și fiul cel mic... Și așa, după zece ani, am reușit să povestim, am reușit să refac povestirile numai cu Florica Santău, pentru că în urmă cu un an și nană Florică a plecat în lumea celor drepti.

Mă bucur că am reușit să fac acest capitol de carte. Îi datorez foarte mult Otiliei Hedeșan, care știe foarte bine povestea aceasta, pentru că i-am spus de multe ori că nu aș vrea ca acest material să se piardă. Datoria pe care eu am avut-o față de această familie a fost ca să apară poveștile acestea, chiar dacă ei în realitate nu au vrut. Este o carte pentru toată lumea. Eu cred că oricine poate să o citească și să descopere ce înseamnă o familie românească în secolul al XX-lea, în localitatea Chitighaz, cum s-au schimbat acolo lucrurile pe parcursul ultimilor 40 de ani. A fost o datorie de inimă, pe care a făcut-o cu mare plăcere față de prietena mea Florica Santău.

— Să nu mă apuc să fac tăiței fără zaghie albă, să nu fac ștergură de șters vasele din poale, dar pot să folosesc poalele să fac scutece copilului, să nu dorm mult, să nu mănânc mult, să nu iau prima din oala cu ciorbă... Multe sfaturi practice am auzit în orele în care am ascultat-o povestind, dar sfaturile sale nu au fost directe, nu a fost o instructoare, nu a fost un pedagog în sensul clasic al cuvântului, ci tot ce a spus a spus prin intermediul unei povestiri, a unei întâmplări, fie din copilăria sa, din tinerețe, sau din viața sa grea, de care nu s-a plâns

niciodată, pentru că nu a rămas orfană. Fată tânără s-a căsătorit cu un băiat care a știut ce este munca încă din copilărie. Au stat la un sălaș, s-au mutat în sat, în satul nou, apoi au reușit să ajungă în sat să-și ia casă în centru, într-o zonă plină de prestigiu, în vecinătatea casei familiei preotului Borza. Familia aceasta a avut un drum drept și clar. Am avut ce să învăț de la ei. Am învățat că dacă faci totul cu sinceritate, cu credință și cu deschidere și fără compromisuri, ajungi până la capăt. Îmi pare rău că doar Floricuța a rămas să vadă această carte, dar poate dacă nană Florica ar fi trăit ar fi spus: „Geni dragă, da' nu ne pune în carte, să nu scrii despre noi, că noi nu merităm...” Eu mă bucur să-i văd acolo, pe copertă...

I.K.

Alain Delon vine în România, la TIFF 2017

Actorul francez Alain Delon va veni pentru prima dată în România, ca invitat special al celei de-a 16-a ediții a Festivalului Internațional de Film Transilvania, în perioada 2–11 iunie, când va primi premiul pentru întreaga carieră, informează organizatorii festivalului.

În onoarea sa, pe data de 9 iunie, Piața Unirii va găzdui o proiecție specială a filmului „Afacerea Pigot” („Pour la peau d'un flic”) din 1981, thriller în care actorul a jucat rolul principal, dar pe care l-a și regizat.

Alain Delon (81 de ani) aniversază anul acesta 60 de ani de la debutul său în cinematografie. A jucat în pelicule precum „Rocco și frații săi” (1960), „În plin soare” (1960), „Eclipsa” (1962), „Ghepardul” (1963), „Laleaua neagră” (1964), „Samuraiul” (1967), „Borsalino” (1970), „Notre histoire” (1984) sau „Pe cuvânt de polițist” (1985).

S-a născut la data de 8 noiembrie 1935. A fost curtat încă de la începuturi de industria hollywoodiană, însă, deși i s-a oferit șansa de a fi distribuit într-unul dintre filmele lui David O. Selznick, Delon decide să-și înceapă cariera în Franța, unde se lansează în 1957 în „Quand la femme s'en mêle” (regizat de Yves Allégret). În 1964, Alain Delon a fost nominalizat pentru prima dată la Globul de Aur. În 1977 a ajuns pe lista favoriților la Premiile César pentru

rolul principal din „Mr. Klein” (regia Joseph Losey), iar interpretarea din „Notre Histoire” (r. Bertrand Blier) i-a adus în 1985 premiul pentru cel mai bun actor. Festivalul de la Berlin i-a acordat Ursul de Aur onorific în 1995, iar în 2005 a fost numit Ofițer al Legiunii de Onoare de către președintele Jacques Chirac.

Alain Delon are propria linie de accesorii și parfumuri de lux și apare pe coperta albumului The Queen is Dead al celor de la The Smiths. Beautiful Killer, piesa Madonnei de pe albumul MDNA, e un tribut adus actorului.

Festivalul Internațional de Film Transilvania este organizat de Asociația pentru Promovarea Filmului Românesc și Asociația pentru Festivalul de Film Transilvania.

Satul din România unde o casă costă cât un salariu mediu

Aici este locul în care mai trăiesc doar 7 oameni, trei sași și patru români, și care pare o ruină, dar chiar și așa este extrem de pitoresc.

Locul se numește Gherdeal și este primul sat după Cincu ce excede județului Brașov din punct de vedere teritorial.

Casele se vând ieftin. „Aici, o casă costă cam 20–24 de milioane de lei vechi. N-a mai rămas mare lucru din

ele. Oamenii au plecat, mânca-i-ar amarul”, spune o femeie despre satul în care locuiește.

Înainte, aici trăiau 112 familii, majoritatea sași, dar au plecat și nu s-au mai întors, conform identitatea.ro.

Drumul de la Cincu la Gherdeal este superb, iar până la Făgăraș sunt 37 de kilometri. Aici este un peisaj rupt din Rai, dar uitat de lume și mai ales de autorități.

Glume

Doctorul:

– Ce s-a întâmplat?

– Nu știu ce să mă mai fac. De fiecare dată când soțul meu vine acasă băut mă bate de mă rupe.

– Am un leac foarte bun pentru asta. Când soțul tău vine băut, tu imediat iei o cană de ceai de mușețel și faci gargară.

Două săptămâni mai târziu, femeia, arătând proaspătă și renăscută, se întoarce la doctor.

– A fost o idee strălucită. De fiecare dată când soțul meu venea acasă băut, eu făceam doar gargară cu ceai de mușețel, și el nici măcar o dată nu m-a atins.

– Vezi dacă-ți ții gura?!

Un bărbat vrea să renunțe la viața de burlac, dar nu își găsește aleasa inimii. Într-o zi, un prieten îl sfătuiește:

– Mă, tu ești în urmă cu tehnologia. În ziua de astăzi îți găsești nevastă imediat dacă pui un anunț pe internet.

Bărbatul, cu o ultimă speranță, pune un anunț pe un site de matrimoniale: „Bărbat săturat de viața de burlac, 30 de ani, foarte răbdător și iubitor. Caut nevastă!”. A doua zi, observă că a primit sute de răspunsuri la anunț: „Te rog frumos, ia-o pe a mea!!!”.

– Cum îți e înșurat?

– N-am voie să beau, n-am voie să întârzii, n-am voie să întorc capul pe stradă...

– Cred că regreti mult pasul făcut.

– Nici asta n-am voie!

VĂ BATE MEREU?

NU CHIR...
SE MAI SI
ODIHNEȘTE!...

Vine Ion acasă de la oraș și zice către Maria, hotărât:

– Marie, stinge lumina, trage perdelele și iute în pat!

– Mă loane, da' mai am de lucru.

– Dac-am zis, am zis!

Vede Maria că n-are încotro, se conformează. Se pune și Ion în pat, trage plapuma peste ei și zice:

– No, acum Marie, să-ți arăt ce ceas cu fosfor mi-am cumpărat!

O babă se plimba prin cimitir. Ajunge baba în dreptul unei gropi proaspăt săpate și se oprește să se uite mai atent la ea. Din spate venea un bețiv. S-a oprit bețivul lângă ea și a întrebat-o:

– Ce faci mamaie?! Te-ai dezvelit?!

RECOMANDĂRILE
NOASTRE– lectură, teatru,
film, internet

Muzeu

REVENIREA LA NORMALITATE
Zilele Muzeului Țării Crișurilor
din Oradea

ediția a XXI-a, 16–21 mai 2017

Marți, 16 mai – Deschiderea oficială a manifestării

Joi, 18 mai – ZIUA INTERNAȚIONALĂ A MUZEELOR – Revenirea la normalitate. În noul sediu, pe Armatei Române, vor avea loc vernisajele unor expoziții temporare. – Imaginea lumii țesute în lână: scoarțe din patrimoniul Muzeului Național de Etnografie și Istorie Naturală din Chișinău (Republica Moldova)

– Etnographica – Reprezentări grafice ale portului popular din colecția Muzeului Déri din Debrecen (Ungaria)

– Donația Iosif Fekete (colecția Muzeului Țării Crișurilor)

– Pictori și sculptori orădeni din colecțiile Muzeului Țării Crișurilor (1950–1980)

– Retrospectiva graficianului Nistor Coita (1943–2013) (realizată în parteneriat cu Muzeul de Artă Contemporană a României din București)

Loc de desfășurare: Noul sediu al Muzeului Țării Crișurilor (Str. Armatei Române nr.1/A, Corpurile A și A1)

Expozițiile care vor fi vernisate în data de 18 mai 2017 vor putea fi vizitate gratuit în **Noaptea muzeelor** (20 mai 2017, orele 19.00–2.00)

Sâmbătă, 20 mai – 19.00–2.00 Eveniment: Noaptea muzeelor (sub genericul Muzeelor orădene împreună!, ediția a III-a).

La sediul nou al Muzeului, Str. Armatei Române nr.1/A, în curte, va avea loc ediția a VIII-a a Festivalului Video Art Event, sub genericul IN|DUST|REAL.

Duminică, 21 mai – Închiderea Zilelor Muzeului Țării Crișurilor 18.30 Eveniment: Concert „Anotimpurile” de Antonio Vivaldi. Va interpreta Camerata Mille Fiori, ansamblu format din tineri interpreți de la Departamentul de Muzică al Facultății de Artă din cadrul Universității Oradea.

Loc de desfășurare: Noul sediu al Muzeului Țării Crișurilor (Str. Armatei Române nr.1/A)

O VOCE ROMÂNEASCĂ

– viața și tradițiile românilor
din Ungaria

22 MAI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: De dor și drag – emisiune de muzică populară realizată de Zoe Fuicu (Radio Timișoara) 17.55: Încheiere

23 MAI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.15: EU aleg România – 100 de personalități 16.30: La ceas de taină – Radio România 17.55: Încheiere

24 MAI (Tiberiu Boca)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.20: Clubul suporterilor 17.55: Încheiere

25 MAI (Ștefan Crâsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.20: Revista presei 17.30: O istorie scurtă a românilor povestită celor tineri de către istoricul Neagu Djuvara 17.55: Încheiere

26 MAI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Evenimente culturale din zona de vest a României / Agneta Nica 17.20: EU aleg România – 100 de povești de aur ale sportului românesc 17.25: Sarea în bucate / preluare Radio Antena Satelor 17.55: Încheiere

27 MAI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al celor neoprotestante 16.15: File de calendar 16.25: Reportaje, interviuri 16.50: „De dor și drag” – emisiune de muzică populară realizată de Daniela Băcilă de la Radio Timișoara 17.55: Încheiere

28 MAI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă 17.00: File de calendar 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

O VOCE ROMÂNEASCĂ –
EMISIUNE RADIOFONICĂ
ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Zilnic între orele 16.00–18.00 pe undele medii cu frecvențele de 873 kHz și 1188 kHz. Pe internet la adresa: <http://www.mediaklikk.hu> (în direct la „Élő műsor/Nemzetiségi rádió”) sau în arhivă la adresa <http://www.mediaklikk.hu/musor/roman>

Contact:

MTVA Studioul din Seghedin
6721, Blv. Kossuth Lajos nr. 29.
Tel.: +36-62/549-201; +36-62/333-766
e-mail: roman@radio.hu

Abonați-vă la
e-FOAIA
la prețul
de anul trecut!

„E-Foaia” este varianta electronică a „Foi” tipărite. Cititorii „E-Foi” vor avea avantajul că vor putea citi paginile revistei în color și cu o zi mai devreme decât ceilalți abonați. „E-Foaia” cuprinde și acele articole și fotografii, care în ediția online nu apar. „E-Foaia” este realizată în format PDF și poate fi citită cu programul gratuit Adobe Reader, cu ajutorul căruia puteți să căutați expresii sau conținuturi, dar puteți și printa toată revista.

Abonamente la „E-Foaia”:

3 luni – 1200 ft

6 luni – 2000 ft

12 luni – 3500 ft

CUVÂNTUL SĂPTĂMÂNII

dexonline

Dicționare ale limbii române

ÎNVESTI, *înves-tesc*, vb. IV. Tranz. A acorda cuiva în mod oficial un drept, o autoritate, o demnitate, o atribuție: (în evul mediu) a da cuiva investitura. – Din fr. *investir*, lat. *investire*.

UMOR

ecranul
nostru

miercuri, 24 mai, Duna TV, ora 7.50

miercuri, 24 mai, Duna World, ora 15.30

În prima parte a programului vă invităm la conferința preotească, organizată de Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria, în parohia din Cenadul-Unguresc. Emisiunea va continua cu o altă conferință unde vom vedea care sunt cele mai importante greutăți, cu care se confruntă învățământul românesc din Ungaria, probleme dezbătute nu demult la Bătănia la un curs pentru pedagogii români din Ungaria.

Realizator: Ștefan Crâsta

ADRESE UTILE

REPREZENTANȚE

Uniunea Culturală a Românilor
din Ungaria (UCRU)

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8

Tel./fax: (+36-66) 463-079

Președinte: Marius Maghiaru

E-mail: uniuneaculturala@gmail.comWebsite: www.romanul.huAutoguvernarea pe Țară
a Românilor din Ungaria (AȚRU)

5700 Jula, str. Eminescu nr. 1

Tel./fax: (+36-66) 463-951

Președinte: Tiberiu Iuhas

E-mail: atru@globonet.huWeb: www.atruroman.hu

MISIUNI DIPLOMATICE

Ambasada României

1146 Budapesta, str. Thököly nr. 72

Tel.: (+36-1) 384-8394

Telefon mobil de permanență:

(+36 30) 535 69 12

Vă rugăm să folosiți acest număr de telefon pentru a comunica situații deosebite (ex: accidente, decese, răni, dispariții de persoane), care reclamă urgență - la acest număr de telefon nu se fac programări și nu se furnizează informații consulare.

Ambasador: Marius Lazurcă

Website: <http://budapesta.mae.ro/>E-mail: budapesta@mae.ro

Consulatul General al României

6720 Seghedin, str. Kelemen nr. 5

Tel./fax: (+36-62) 424-431,

(+36-62) 424-429

Telefon mobil de permanență:

(+36 30) 6777 980

Consul general: Ioan Fodoreanu

Website: <http://szeged.mae.ro>E-mail: szeged@mae.ro

Consulatul General al României

5700 Jula, str. Munkácsy nr. 12

Tel.: (+36-66) 465-130

Fax: (+36-66) 465-142

Telefon mobil de permanență:

(+36-30) 635-7181

Consul general:

Florin Trandafir Vasiloni

Website: <http://gyula.mae.ro/>E-mail: gyula@mae.ro

INSTITUȚII CULTURALE

Institutul Cultural al României
la Budapesta

1146 Budapesta, str. Izsó nr. 5

Tel.: (+36-1) 383-2693

Coordonator: Eunicia Trif

E-mail: romankulturalis.intezet@upcmail.huWeb: www.icr.ro/budapestaInstitutul Cultural al României
la Budapesta – filiala Seghedin

6720 Seghedin, piața Dugonics nr. 2.

E-mail: rki.szeged@invitel.huInstitutul de Cercetări
al Românilor din Ungaria

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8

Tel./fax: (+36-66) 463-079

Director: dr. Maria Berényi

E-mail: romanintezet@gmail.comWeb: www.romanintezet.huCentrul de Documentare
și Informare al AȚRU

5700 Jula, str. Sáros nr. 17

Director: Mariana Negreu Vetró

E-mail: postmaster@mroodok.t-online.hu

Ziua Europei a fost sărbătorită la Jula prin cultură românească

**FOAIA
românească**

19 mai
2017

www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director, redactor-șef: Eva Șimon. Redactor, reporter: Anca Liana Becan. Tehnoredactor: Ioan Nyisztor. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789, E-mail: foaia@foaia.hu, Editor responsabil: Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Schneider Nyomda Kft, 5700 Jula, str. Károly R. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Ciongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2017: 3 luni 1200 forinți; 6 luni 2400 forinți; 1 an 4800 forinți. Publicația apare cu sprijin de la Fondul de Subvenții al Ministerului Resurselor Umane (Budapesta, Ungaria), acordat prin Autoguvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria, și de la MAE-DPRRP (București, România).